

Przystanek historia

<https://przystanekhistoria.pl/pa2/teksty/104037,Podbita-Polska-w-objektywie-podporucznika-Wehrmachtu.html>

Fot. z zasobu Archiwum IPN

ŹRÓDŁO HISTORYCZNE

Podbita Polska w obiektywie podporucznika Wehrmachtu

OKRES HISTORYCZNY

(1939-1945) II wojna światowa

Autor: MARIUSZ KWAŚNIAK 31.10.2023

Większość fotografii i filmów, które zostały wykonane w pierwszym etapie wojny przez niemieckiego podporucznika Augusta Gauera, przedstawia sceny codziennego życia w wojennej rzeczywistości. Jednak pomiędzy fotografiami

wojennych zniszczeń, konnych przejażdżek i narciarskich wypadów znaleźć można również slajd przedstawiający nieznane dotąd ujęcia zwłok legendarnego „Hubala”.

August Gauer był podporucznikiem Wehrmachtu, który przebywał w okupowanej Polsce od września 1939 r. do wiosny roku 1940. Z tego okresu pochodzą dwa albumy ze zdjęciami, sześć krótkich filmów i czterdzieści kolorowych slajdów, ofiarowane Instytutowi Pamięci Narodowej przez jego wnuka Ulricha.

August Gauer siedzi najprawdopodobniej w fotelu Prezydenta RP Ignacego Mościckiego w jego gabinecie, pałac w Spale, wiosna 1940 r. Z zasobu Archiwum IPN

Z albumu podporucznika

Pozyskane zdjęcia zostały wykonane w czasie działań zbrojnych we wrześniu 1939 r., w pierwszych miesiącach okupacji, a także zimą i wiosną 1940 r. Jedyne znikoma część fotografii ukazuje sceny walk frontowych. Dokumentują one raczej codzienne życie i zniszczenia wojenne w miastach, miasteczkach i wsiach centralnej Polski. Ukazują ludność cywilną próbującą wrócić do normalności po przejściu wojennej zawieruchy. Większość archiwum Gauera stanowią jednak fotografie zrobione w Spale i jej okolicach, gdzie pełnił on służbę w jednostkach ochraniających kwaterę Naczelnego Dowództwa Wojskowego „Wschód” (*Oberkommando Ost*, tzw. Ober-Ost).

Osobną częścią archiwum stanowi sześć krótkich, cztero - i pięciominutowych kolorowych filmów, tematycznie bardzo zbliżonych do fotografii wykonanych w Spale. Tutaj również motywem przewodnim są zajęcia

strzeleckie, musztra, defilady, wizytacje dowódców wojskowych, ale także beztroskie przejażdżki konne oficerów Wehrmachtu czy jazda na nartach.

**Karta pierwszego z albumów
Augusta Gauera ze zdjęciami scen
ulicznych w Tomaszowie
Mazowieckim, jesień 1939 r. lub
wiosna 1940 r. Z zasobu
Archiwum IPN**

Ślad ostatniej drogi „Hubala”

Najbardziej wstrząsający spośród wszystkich materiałów pozyskanych od Ulricha Gauera jest oryginalny slajd, na którym uwieczniono zwłoki mjr. Henryka Dobrzańskiego ps. „Hubal” – legendarnego ostatniego polskiego zagończyka. Dotychczas uważano, że Niemcy sprofanowali jego ciało w zemście za kontynuowanie walki po zakończeniu wojny obronnej. Zwłoki majora – ubrane w płaszcz i mundur – nie mają jednak śladów zbeszczeszczenia czy zmasakrowania, co świadczyłoby o tym, że potraktowano je z szacunkiem.

* * *

Dar Ulricha Gauera jest pierwszym przypadkiem, kiedy spadkobierca człowieka, który brał udział w okupacji ziem polskich, przekazał pamiątki po swoim przodku Instytutowi Pamięci Narodowej. Poznaj jego historię na platformie Spotify lub na stronie internetowej Archiwum Pełne Pamięci!

August Gauer (4 od prawej) i jego podwładni z Wehrmachtu pozują z grupą spotkanych polskich kobiet i dziewczynek ubranych w tradycyjne opaczyńskie stroje ludowe, prawdopodobnie okolice Spały, wiosna 1940 r. Z zasobu Archiwum IPN

Więcej interesujących materiałów na profilu **Archiwum IPN**

COFNIJ SIĘ